

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2020. május 29.
(OR. en)

8412/20

**Intézményközi referenciaszám:
2020/0100(COD)**

**ECOFIN 415
CLIMA 104
REGIO 138
FIN 328
ENV 319
ENER 189
COMPET 252
CADREFIN 108
CODEC 440**

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Jordi AYET PUIGARNAU igazgató
Az átvétel dátuma:	2020. május 28.
Címzett:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2020) 453 final
Tárgy:	javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE a méltányos átállást támogató mechanizmus keretében biztosított közszektor-hitelezési eszközről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2020) 453 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2020) 453 final

Brüsszel, 2020.5.28.
COM(2020) 453 final

2020/0100 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**a méltányos átállást támogató mechanizmus keretében biztosított közszektor-hitelezési
eszközeiről**

{SWD(2020) 92 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

2019. december 11-én a Bizottság elfogadta az európai zöld megállapodásról szóló közleményt, amelyben kidolgozta az új európai növekedési politika megvalósításának ütemtervét. E növekedési politika alapját ambiciózus éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzések, valamint az éghajlatváltozással szembeni küzdelemben és a környezet védelmében a polgárok, városok és régiók együttes részvételen alapuló folyamatok képezik. Összhangban azzal a célkitűzéssel, hogy 2050-ig hatékony és méltányos módon megvalósuljon az EU klímasemlegessége, az európai zöld megállapodás egy, a méltányos átállást támogató mechanizmust jelentett be, annak érdekében, hogy eszközöket biztosítson az éghajlatváltozással kapcsolatos kihívások kezeléséhez, úgy, hogy senki ne maradjon ki a fejlődés folyamatából. A legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő régiók és emberek azok, akik a leginkább ki vannak téve az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás káros hatásainak. Ugyanakkor az átállás kezeléséhez jelentős strukturális változásokra van szükség. A polgárokat és a munkavállalókat mindez különböző módon fogja érinteni, és amellett, hogy a különböző tagállamok, régiók és városok más-más kiindulópontonról kezdik meg az átállást, eltérő reagálási képességgel is rendelkeznek.

Amint azt az európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó beruházási tervről szóló, 2020. január 14-én elfogadott közlemény¹ részletesebben kifejti, a méltányos átállást támogató mechanizmus azokra a régiókra és ágazatokra fog összpontosítani, amelyeket az átállás a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségük miatt a leginkább érint, ideértve a szenet, a tőzeget és az olajpalát, illetve a nagymértékű üvegházhatásúgáz-kibocsátással járó ipari folyamatokat, és amelyek kevesebb kapacitással rendelkeznek az átállás kihívásainak kezelésére. A méltányos átállást támogató mechanizmus három pillérből áll: a megosztott irányítás alatt álló Méltányos Átállást Támogató Alapból, az InvestEU keretében létrehozott célzott méltányos átállási programból, valamint az érintett régiókba irányuló további beruházásokat mozgósító közszektor-hitelezési eszközökből.

A Méltányos Átállást Támogató Alap létrehozására irányuló javaslatot² a Bizottság 2020. január 14-én fogadta el. Meghatározza különösen az alap tartalmát, alkalmazási körét és a végrehajtása során alkalmazandó szabályokat. A méltányos átállásra vonatkozó területi tervek alapvető fontosságúak az alap programozása és végrehajtása szempontjából – a terveknek meg kell határozniuk az átállási folyamat legfontosabb lépéseit és ütemtervét, valamint azonosítaniuk kell azokat a területeket, amelyeket a legkedvezőtlenebbül érint a klímasemleges gazdaságra való átállás.

A Méltányos Átállást Támogató Alapra vonatkozó javaslat I. melléklete egy olyan módszert is tartalmaz, amelyet a tagállamoknak az alapból nyújtott támogatásokból való részesedésének kiszámítására fognak használni.

A javaslat hatálya és célkitűzése

A jelen javaslatban szereplő közszektor-hitelezési eszköz a méltányos átállást támogató mechanizmus harmadik pillérét képezi. Kedvezményes hitelezési feltételek révén támogatni fogja a közberuházásokat. Ezek a beruházások az éghajlatvédelmi átállás által legkedvezőtlenebbül érintett, a Méltányos Átállást Támogató Alap céljait szolgáló méltányos átállásra vonatkozó területi tervekben megjelölt területeknek kedveznek.

¹ COM(2020) 21 final.

² COM(2020) 22 final.

Ez az eszköz egy vissza nem térítendő támogatási komponensből és egy hitelkomponensből fog állni. Az uniós költségvetésből címzett bevételekből és költségvetési forrásokból finanszírozott támogatás csökkenteni fogja a kedvezményezettek azon pénzügyi terheit, amelyek a finanszírozási partner által nyújtott hitel visszafizetéséből erednek. Míg az 1 525 milliárd EUR összegű vissza nem térítendő támogatást az Európai Beruházási Bank (EBB) 10 milliárd EUR összegű finanszírozási partnerségével kívánják végrehajtani, az egyéb finanszírozási partnerekkel való együttműködés lehetőségét biztosítani kell annak érdekében, hogy idővel feltárják az együttműködés egyéb módjait, különösen az uniós források lehetséges jövőbeli növelése vagy konkrét végrehajtási kihívások felmerülése esetén. Az uniós támogatásból származó támogatási komponenshez nyújtott 1 525 milliárd EUR hozzájárulás és a EBB saját forrásaiból nyújtott 10 milliárd EUR összegű hitel révén a közszektor-hitelezési eszköz célja, hogy a 2021–2027 közötti időszakban 25–30 milliárd EUR összegű közberuházást mozgósítson. A kevésbé fejlett régiókban azonban az állami szervek általában alacsonyabb közberuházási kapacitással rendelkeznek. Ezért az ilyen szervek által támogatott projektek esetében a támogatási aránynak viszonylag magasabbnak kell lennie, de nem haladhatja meg a hitel 20 %-át (azaz legfeljebb 5 százalékponttal nagyobb a támogatási lefedettség). A kevésbé fejlett régiók azok, ahol az egy főre jutó GDP az EU-27-nek a kohéziós politika szabályai szerint meghatározott átlagos GDP-je 75 %-ánál alacsonyabb.

Az eszköz munkaprogramjában meg kell határozni a projektek kiválasztására és rangsorolására vonatkozó kritériumokat, amennyiben az igények meghaladják a nemzeti allokációk szerinti finanszírozási forrásokat. Ezeket a kritériumokat a pályázati felhívás tovább részletezheti. A kritériumok figyelembe veszik a projekt hozzájárulását a méltányos átállásra vonatkozó területi tervekben meghatározott célkitűzésekhez, a regionális és területi konvergencia előmozdításának átfogó célkitűzését, valamint a támogatás hozzájárulását a projektek életképességéhez. Elsőbbséget kell biztosítani azoknak a projekteknek, amelyek közvetlenül hozzájárulnak az éghajlatvédelmi átálláshoz. A kritériumok magukban foglalhatják továbbá az energiaunió irányításáról szóló rendeletben³ meghatározott, „első az energiahatékonyság” elvet is, valamint tükrözhetik az európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó beruházási tervről szóló közlemény 4.2. szakaszában említett elveket és iránymutatásokat.

Az eszköz keretében támogatás csak azoknak a tagállamoknak nyújtható, amelyek legalább egy, a [Méltányos Átállást Támogató Alap létrehozásáról szóló rendelet (a továbbiakban: MÁTA-rendelet)] 7. cikkével összhangban kidolgozott és a Bizottság által program vagy programmódosítás részeként jóváhagyott méltányos átállásra vonatkozó területi tervvel rendelkeznek. Az eszközhöz való hozzáférés biztosítása érdekében a támogatási komponens a tagállamok számára nemzeti szinten elkülönített előirányzatokon keresztül áll majd rendelkezésre a támogható projektek számára, amelyeket az első szakaszban tiszteletben kell tartani (az eszköz rendelkezésre álló teljes költségvetésének arányában kifejezve). Ezeket a nemzeti részesedéseket a [MÁTA-rendelet] I. mellékletében részletezett allokációs módszer alapján határozzák meg.

Annak érdekében azonban, hogy ez a célkitűzés összeegyeztethető legyen az eszköz gazdasági hatása és végrehajtása optimalizálásának szükségességével, ezeket a nemzeti

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

allokációkat csak 2024. december 31-ig kell elkülöníteni. Ezen időpont után az eszköz vissza nem térítendő támogatási komponenséhez nyújtott uniós támogatás fennmaradó forrásai előre allokált nemzeti részesedés nélkül, uniós szinten kompetitív alapon állnak majd rendelkezésre. Mind a Bizottság, mind az EBB gondoskodni fog arról, hogy a 2021–2027 közötti időszak utolsó három évében a tagállamok közötti elosztás kiszámíthatóságot biztosítson a beruházások számára, és szükségletalapú, valamint regionális konvergencia-megközelítést kövessen.

Az eszköz az állami szerveket támogatja és a beruházások széles körét fedi le, azzal a feltétellel, hogy ezek a beruházások hozzájárulnak a klímasemleges gazdaságra való átállás kihívásaiból eredő fejlesztési igények kielégítéséhez, a méltányos átállásra vonatkozó területi tervekben leírtaknak megfelelően. E beruházások megtervezése során – a fogyatékkal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel összhangban – hangsúlyt fektetnek az akadálymentesítésre is.

Az olyan beruházások támogatásával, amelyek nem termelnek elegendő bevételt, és amelyek egyébként vissza nem térítendő támogatás nélkül nem részesülnének pénzügyi támogatásban, az eszköz célja, hogy a közszektorbeli intézmények számára további szükséges forrásokat biztosítson az éghajlatvédelmi átállásból eredő társadalmi, gazdasági és környezeti kihívások kezeléséhez. Az eszköz lehetővé teszi továbbá, hogy e közszektorbeli intézmények, melyek nagyobb arányban részesednek a közvagyonból, ellenállóbbá váljanak a jövőbeli szimmetrikus és aszimmetrikus sokkhatásokkal szemben, beleértve a katasztrófákat is.

Ezenkívül forrásokat különítenek el a támogatható projektek előkészítésének, kidolgozásának és végrehajtásának előmozdítását célzó tanácsadási támogatásra.

Komplementaritás a méltányos átállást támogató mechanizmus első és második pillérével

A Méltányos Átállást Támogató Alap (a méltányos átállást támogató mechanizmus első pillére) támogatási köre azokra a beruházásokra korlátozódik, amelyek mérséklik az éghajlatvédelmi átállás társadalmi és gazdasági költségeit az azonosított területeken. E területek gazdasági diverzifikációjára, az átképzésre, a munkakeresési támogatásra és az érintett munkavállalók elsősorban vissza nem térítendő támogatások révén történő munkaerőpiaci integrációjára összpontosít. A méltányos átállást támogató mechanizmus második és harmadik pillére ágazati és földrajzi szempontból egyaránt képes lesz a beruházások szélesebb körének támogatására a Méltányos Átállást Támogató Alap fellépéseinek és célkitűzéseinek megerősítése érdekében. Ezért lehetőség lesz a fejlesztési szükségletek szélesebb körű lefedésére, amennyiben a támogatás a méltányos átállásra vonatkozó területi tervekben meghatározott régiók javát szolgálja.

A közszektor-hitelezési eszköz keretében nyújtott támogatás kiegészíti majd az InvestEU (a méltányos átállást támogató mechanizmus második pillére) keretében a célzott méltányos átállási program által kínált pénzügyi termékeket is. Míg e program célja a magánberuházások bevonása és az olyan állami beruházások támogatása, amelyek elegendő bevételt termelnek ahhoz, hogy pénzügyileg életképesek legyenek, a közszektor-hitelezési eszköz olyan állami beruházásokra összpontosít, amelyek nem rendelkeznek elegendő bevétellel, és amelyeket nem finanszíroznának a vissza nem térítendő támogatás nélkül nyújtott hitelből.

Tekintettel a projektek, gazdasági jellemzőik és a megcélzott kedvezményezettek közötti különbségekre, a három pillérbe tartozó beavatkozásoknak ki kell egészíteniük egymást.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

Az uniós fellépést az EUMSZ 174. cikkének (1) bekezdése indokolja: „Az Unió úgy alakítja és folytatja tevékenységét, hogy az a gazdasági, társadalmi és területi kohézió erősítését eredményezze. Az Unió különösen a különböző régiók fejlettségi szintje közötti egyenlőtlenségek és a legkedvezőtlenebb helyzetű régiók lemaradásának csökkentésére törekszik.”

Az EUMSZ 175. cikkének harmadik bekezdése úgy rendelkezik, hogy „ha az alapokon kívül és az egyéb uniós politikák keretében elhatározott intézkedések sérelme nélkül egyedi fellépések bizonyulnak szükségesnek, akkor az ilyen fellépéseket az Európai Parlament és a Tanács a rendes jogalkotási eljárás keretében, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően fogadhatja el”.

Az uniós támogatás az EUMSZ 322. cikkének (1) bekezdésén alapul: „Az Európai Parlament és a Tanács a Számvevőszékkel folytatott konzultációt követően rendes jogalkotási eljárás keretében, rendeletekben megállapítja: a) azokat a költségvetési szabályokat, amelyek meghatározzák különösen a költségvetés elkészítésére és végrehajtására, valamint az elszámolások végzésére és ellenőrzésére vonatkozó eljárást; b) a pénzügyi szereplők, és különösen az engedélyezésre jogosult tisztviselők és a számvitelért felelős tisztviselők felelősségére vonatkozó szabályokat.”

• Szubszidiaritás és arányosság

A klímasemleges gazdaságra való átállás által jelentett és a méltányos átállást támogató mechanizmus által kezelt kihívások nagyságrendje uniós fellépést tesz szükségessé. Az átállás kihívása uniós dimenziót és nagyságrendet képvisel, ezért uniós szinten hatékonyabban kezelhető.

Vissza nem térítendő támogatás nyújtása révén különösen az állami szervek forráshoz jutási képességét kell növelni olyan beruházások megvalósítása érdekében, amelyek nem termelnek elegendő bevételt.

E támogatás nyújtása uniós szinten, közvetlen irányítás révén egyenlő hozzáférést biztosít valamennyi tagállam állami szervei számára az éghajlatvédelmi átállás által legkedvezőtlenebbül érintett, a méltányos átállásra vonatkozó területi tervekben megjelölt területek javára. Az EBB által nyújtott hitellel együtt az eszköz támogatási komponense növeli az érintett beruházások vonzerejét más finanszírozási források vagy intézmények számára is.

Ezen túlmenően az eszköz kialakítása tiszteletben tartja az arányosság elvét azáltal, hogy ideiglenesen elkülönített nemzeti részesedéseket és az érintett terület fejlettségi szintjétől függően differenciált támogatási szinteket biztosít.

• A jogi aktus típusának megválasztása

A Szerződés 175. cikkének (3) bekezdésében meghatározott rendes jogalkotási eljárásnak megfelelően a választott jogi aktus az Európai Parlament és a Tanács rendelete.

3. HATÁSVIZSGÁLAT ÉS AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK

• Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk

A Bizottság 2018 májusában és júniusában fogadta el javaslatait a 2020 utáni hosszú távú költségvetést és a programok és alapok következő generációját illetően. E folyamat szerves

részeként a Bizottság számos alkalommal folytatott nyilvános konzultációt a főbb kiadási programokról, hogy megismerje az összes érdekelt fél véleményét arról, hogy miképpen lehetne az uniós költségvetésből származó minden egyes eurót a lehető legjobban felhasználni.

A kohézió területét érintően a hosszú távú uniós költségvetéssel kapcsolatos nyilvános konzultációra 2018. január 10. és március 9. között került sor, melyre 4 395 válasz érkezett. A válaszadók 85 %-a azt az álláspontot képviselte, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátású körforgásos gazdaságra való átállás – a környezetvédelem és az éghajlatváltozással szembeni reziliencia biztosítása mellett – jelentős kihívás. Ugyanakkor csak 42 %-uk nyilatkozott úgy, hogy a jelenlegi programok/alapok megfelelően kezelik ezt a kihívást.

A 2020 utáni hosszú távú költségvetésről folytatott tárgyalások összefüggésében az Európai Parlament 2018. november 14-i állásfoglalásában egy külön költségvetési forrás bevezetésére szólított fel az új, „méltányos energetikai fordulatot támogató alap” számára (4,8 milliárd EUR) a nagy szénfelhasználású és karbonfüggő helyzet átalakítása által hátrányosan érintett munkavállalókra és közösségekre gyakorolt társadalmi, szociális, gazdasági és környezeti hatások kezelése céljából.

Ezt megerősítette a Régiók Bizottsága, amely az európai széntermelő régiók társadalmi-gazdasági szerkezetváltásáról szóló véleményében⁴ további, a széntermelő régiók szükségleteire szabott források rendelkezésre bocsátását kérte. A vélemény ebben az összefüggésben üdvözölte 4,8 milliárd EUR allokációját egy új, „méltányos energetikai fordulatot támogató alaphoz”, amely a szóban forgó régiókban folyó strukturális átalakulás társadalmi, társadalmi-gazdasági és ökológiai hatásait kívánja mérsékelni.

Az Európai Tanács 2019. október 18-i következtetéseiben hangsúlyozta elkötelezettségét amellet, hogy az EU országai továbbra is élen járjanak a társadalmi szempontból méltányos és igazságos zöld átalakulás megvalósításában a Párizsi Megállapodás végrehajtása során. Ezenfelül az Európai Tanács 2019. december 12-i következtetéseiben jóváhagyta azt a célkitűzést, hogy az EU a Párizsi Megállapodásban kitűzött célokkal összhangban 2050-re klímasemleges legyen. Jóváhagyta továbbá az elvet, amely szerint a méltányos átállást támogató mechanizmus – amelynek a Méltányos Átállást Támogató Alap is részét képezi – testre szabott támogatást nyújt majd az átállás által leginkább érintett régiók és ágazatok számára, az InvestEU keretében végrehajtott célzott méltányos átállási programmal és a közszektor-hitelezési eszközzel együttesen.

• **Hatásvizsgálat**

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot⁵ hatásvizsgálat⁶ kíséri, amely jóváhagyja az ezekre alapokra vonatkozóan javasolt végrehajtási rendszert.

A hatásvizsgálat megvizsgálta a következő többéves pénzügyi keret és a kohéziós politika által kezelendő kihívásokat is. A nyilvános konzultáció eredményével összhangban megerősítette, hogy célzott szakpolitikai célkitűzés és egy ezzel összhangban álló, tematikusan összpontosított mechanizmus révén tiszta és méltányos energetikai átalakulásra van szükség (lásd a 2.2. és a 3.2. fejezetet).

⁴ Régiók Európai Bizottsága, Vélemény – Az európai széntermelő régiók társadalmi-gazdasági szerkezetváltása, 136. plenáris ülés – 2019. október 7–9., ECON-VI/041.

⁵ COM(2018) 372 final.

⁶ SWD(2018) 282 final.

Ebből következően a méltányos átállást támogató mechanizmus célkitűzése indokolt, mivel célja, hogy a klímasemleges gazdaságra való átállásból eredő gazdasági és társadalmi hatásokat mérsékelve biztosítsa a méltányos energetikai átalakulást. A méltányos átállást támogató mechanizmus – harmadik pillére keretében – támogatni fogja a legkedvezőtlenebbül érintett területeket, kezelni fogja az átállás által támasztott fejlesztési kihívásokat, és forrásokat biztosít a közszektorbeli intézmények számára, hogy beruházzanak a klímasemlegességre való átállást elősegítő projektekbe.

Az energetikai átalakulás egyenlőtlenül jelentkező hatásaira a hatásvizsgálat is felhívta a figyelmet (lásd a 3.3. fejezetet). Ez utóbbi különösen hangsúlyozta azokat a kihívásokat, amelyekkel a leginkább érintett régiók a szilárdtüzelőanyag-termeléstől való függőségükből és a villamosenergia-termelési szerkezetükben jelen lévő szilárd tüzelőanyagok magas arányából adódóan szembesülnek. E vizsgálat alátámasztja, hogy a méltányos átállást támogató mechanizmus harmadik pillérét a javaslatnak megfelelően a legkedvezőtlenebbül érintett területekre összpontosítsák, valamint hogy a nemzeti részesedéseket ideiglenesen elkülönítsék a támogatási komponens céljára, a Méltányos Átállást Támogató Alap keretében javasolt módszerek megfelelően.

A fenti elemzés és a hatásvizsgálat elemei alátámasztják a méltányos átállást támogató mechanizmus harmadik pillérének célkitűzéseit és főbb jellemzőit.

A beruházási támogatásban várhatóan részesülő ágazatok köre igen széles, és potenciálisan kiterjed az állami szervek hatáskörébe tartozó valamennyi közberuházásra, amelyek magukban foglalhatják például az energetikai és közlekedési infrastruktúrát, a távfűtési hálózatokat, a tömegközlekedést, az energiahatékonysági intézkedéseket, többek között az épületek felújítását, a körforgásos gazdaságra való átállást támogató beruházásokat, a földterületek helyreállítását és szennyezésmentesítését, valamint a tovább- és átképzést, az oktatást és a szociális infrastruktúrát. A támogatott tevékenységek meghatározása testreszabott módon történik, az egyes méltányos átállásra vonatkozó területi tervekben részletezett konkrét fejlesztési igények figyelembevételével.

Ezt a javaslatot egy szolgálati munkadokumentum kíséri, amely részletezi az eszköz létrehozását alátámasztó érveket és indokolást, valamint az elért eredmények nyomán követésére és értékelésére tervezett mechanizmusokat.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Az eszköz támogatási komponensére javasolt teljes költségvetés 1 525 milliárd EUR. A tervek szerint ezt az összeget főként címzett bevételekből (1 275 milliárd EUR) és részben a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret (TPK) keretében programozott, 250 millió EUR összeget kitevő előirányzatokból finanszírozzák.

Az előirányzott címzett bevételből 1 milliárd EUR az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) 2022-ben lezáruló feltöltéséből származó becsült többletből származik. Az ESBA-rendelet a 26 milliárd EUR összegű uniós garancia feltöltési rátáját 35 %-ban határozza meg, ami az ESBA garanciaalapjában tartandó 9,1 milliárd EUR-nak felel meg. A céltartalék képzését a kötelezettségvállalásokra vonatkozóan 2015 és 2020 közöttre, a kifizetésekre vonatkozóan pedig 2016 és 2022 közöttre programozták. Az ESBA-rendelet által rögzített beruházási időszak vége 2020. december 31. a jóváhagyások tekintetében, az EBB és az Európai Beruházási Alap (EBA) által a kedvezményezettekkel vagy pénzügyi közvetítőkkal aláírt szerződések tekintetében pedig 2022. december 31. A 35 %-os feltöltési rátát a Bizottság által 2016 szeptemberében végzett értékelés alapján határozták meg, amely a potenciális veszteségeket 33,4 %-ra becsülte. A potenciális veszteségek jelenlegi becslése az EBB és az EBA által 2019. december 31-én szolgáltatott adatok alapján nem éri el ezt a

százalékos arányt. A tartalékképzés alacsonyabb százalékos aránya főként a következő körülményeknek tudható be:

- az első négy évben a garanciahívások 180,2 millió EUR-s teljes összege alacsonyabb, mint a potenciális veszteségek becsléséhez használt konzervatív feltételezések,
- az uniós garanciával fedezett tényleges finanszírozási költségek a kedvező kamatláb-környezet miatt a vártnál alacsonyabbak,
- nagyrészt az Egyesült Királyság EU-ból való kilépése miatt a devizakitettség a vártnál alacsonyabb.

Ebben az összefüggésben előre látható, hogy az uniós garancia nem használna fel 1,17 milliárd EUR összegű tartalékot, ezért 1 milliárd EUR-t lehetne a javasolt eszközhöz rendelni. Ezt a bevételt a tervek szerint 2023-tól kell elkülöníteni, miután az EBB és az EBA aláírta a teljes ESBA-portfóliót, és pontosabb becslést lehet készíteni a potenciális veszteségekről. Eközben az ESBA-garancia feltöltésének az eredetileg tervezett módon kell folytatódnia, mivel az első négy év alacsony veszteségi rátája nem befolyásolja az ESBA-portfólió jövőbeli alakulását.

A fennmaradó 525 millió EUR részben az uniós költségvetésből származó forrásokból kerül finanszírozásra, folyó áron 250 millió EUR mértékben. A javaslat a következő MFF-ről zajló tárgyalások részét fogja képezni, és várhatóan beépül a következő TPK kapcsán létrejövő átfogó megállapodás keretébe.

Végül a javaslatot az e rendelet I. mellékletében szereplő programok által létrehozott pénzügyi eszközökből származó visszafizetésekkel eredő 275 millió EUR címzett bevételből finanszírozzák. A javaslat szerint az InvestEU program tartalékából is finanszíroznának 1 milliárd EUR-t, az ugyanezen pénzügyi eszközökből visszaáramló összegek mellett. Az említett pénzügyi eszközökből a 2021–2032 közötti időszakban történő visszafizetések jelenlegi becslése a 2020. december 31-ig előirányzott 5,9 milliárd EUR-s eszközből 2,1 milliárd EUR-t tesz ki, amely elegendő az InvestEU és a közszektor-hitelezési eszköz szükségleteinek fedezésére.

A költségvetési rendelet 21. cikkének (6) bekezdésével és 22. cikkével összhangban a Bizottság által javasolt éves költségvetési tervezethez fűzött általános megjegyzésekben, a közszektor-hitelezési eszközökből és az InvestEU-ból származó címzett bevételek számára elkülönített költségvetési sorokban fel kell tüntetni az adott évre vonatkozó, a közszektor-hitelezési eszközhöz, illetve az InvestEU-hoz allokálható bevételek becsült összegét.

A támogatási komponens pénzügyi keretösszegéből a címzett bevételekből legfeljebb 25 millió EUR-t rendelnek a támogatható projektek előkészítését és végrehajtását támogató tanácsadási szolgáltatásokhoz.

5. EGYÉB ELEMEK

• A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata

A jogi keret a közszektor-hitelezési eszközről szóló rendeletre irányuló javaslatból áll, és a következő szempontokra összpontosít:

- az eszköz tárgyának és alkalmazási körének meghatározása;
- az eszköz célkitűzéseinek meghatározása;
- a költségvetési források részletezése és az ideiglenesen nemzeti szinten elkülönített előirányzati részesedésekhez való fokozatos hozzáférés;
- a közvetlen irányítás alá tartozó végrehajtási módszer meghatározása;
- a támogathatóság feltételeinek meghatározása;

- a támogatási megállapodások felmondására vonatkozó feltételek részletezése;
- a támogatás formájának és az alkalmazandó támogatási arányoknak a meghatározása.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE**a méltányos átállást támogató mechanizmus keretében biztosított közszektor-hitelezési eszközről**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

Tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 175. cikke harmadik bekezdésére és 322. cikke első bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére⁷,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére⁸,

tekintettel a Számvevőszék véleményére,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A Bizottság 2019. december 11-én közleményt fogadott el az európai zöld megállapodásról,⁹ amelyben kidolgozta az új európai növekedési politika megvalósításának ütemtervét, és ambiciózus célokat tűzött ki az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a környezetvédelem terén. Összhangban azzal a célkitűzéssel, hogy az Unióban 2050-ig hatékony és méltányos módon megvalósuljon a klímasemlegesség, az európai zöld megállapodás egy, a méltányos átállást támogató mechanizmust jelentett be, amely eszközöket biztosít az éghajlatváltozással kapcsolatos kihívások kezeléséhez, úgy, hogy senki ne maradjon ki a fejlődés folyamatából. A legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő régiók és emberek azok, akik a leginkább ki vannak téve az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás káros hatásainak. Ugyanakkor az átállás kezeléséhez jelentős strukturális változásokra van szükség.
- (2) A Bizottság 2020. január 14-én elfogadta az európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó beruházási tervről szóló közleményt¹⁰, amely létrehozza a méltányos átállást támogató mechanizmust; ez azokra a régiókra és ágazatokra fog összpontosítani, amelyeket az átállás a fosszilis tüzelőanyagoktól – többek között széntől, tőzegtől és olajpalától – való függőségük vagy kibocsátásintenzív ipari tevékenységeik okán az átállás által leginkább érint, és amelyek ugyanakkor kevesebb kapacitással rendelkeznek a szükséges beruházások finanszírozására. A méltányos átállást támogató mechanizmus három pillérből áll: a megosztott irányítás alatt álló Méltányos Átállást Támogató Alapból, az InvestEU keretében létrehozott célzott

⁷ HL C [...], [...], [...]. o.

⁸ HL C [...], [...], [...]. o.

⁹ COM(2019) 640 final.

¹⁰ COM(2020) 21 final.

méltányos átállási programból, valamint az érintett régiókba irányuló további beruházásokat mozgósító közszektor-hitelezési eszközökből.

- (3) A Méltányos Átállást Támogató Alap létrehozására irányuló javaslatot a Bizottság 2020. január 14-én fogadta el.¹¹ Az Alap jobb programozása és végrehajtása érdekében olyan méltányos átállásra vonatkozó területi terveket kell elfogadni, amelyek meghatározzák az átállási folyamat legfontosabb lépéseit és időrendjét, és azonosítják azokat a területeket, amelyeket a legkedvezőtlenebbül érint a klímasemleges gazdaságra való átállás, és amelyek kevesebb kapacitással rendelkeznek az átállás kihívásainak kezelésére.
- (4) Gondoskodni kell egy közszektor-hitelezési eszközzel (a továbbiakban: hitelezési eszköz). Ez a méltányos átállást támogató mechanizmus harmadik pillére, amely a közszektorbeli intézmények beruházásait támogatja. Az ilyen beruházásoknak ki kell elégíteniük a Bizottság által elfogadott méltányos átállásra vonatkozó területi tervekben leírt átállási kihívásokból eredő fejlesztési igényeket. A támogatásra előirányzott tevékenységeknek összhangban kell lenniük a méltányos átállást támogató mechanizmus másik két pillére keretében támogatott tevékenységekkel, és ki kell egészíteniük azokat.
- (5) Az átállás által érintett területek gazdasági diverzifikációjának fokozása érdekében a hitelezési eszköznek a méltányos átállásra vonatkozó területi tervekben leírtak szerint a beruházások széles körére ki kell terjednie, azzal a feltétellel, hogy azok hozzájárulnak a klímasemleges gazdaságra való átállás fejlesztési szükségleteinek kielégítéséhez. A támogatott beruházások kiterjedhetnek az energetikai és közlekedési infrastruktúrára, a távfűtési hálózatokra, a környezetbarát mobilitásra, az intelligens hulladékgazdálkodásra, a tiszta energiára és az energiahatékonysági intézkedésekre, beleértve az épületek felújítását és átalakítását, a körforgásos gazdaságra való átállás támogatására, a földterületek helyreállítására és szennyeződésmentesítésére, valamint a továbbképzésre és átképzésre, az oktatásra és a szociális infrastruktúrára, beleértve a szociális lakásokat is. Az infrastrukturális fejlesztések olyan megoldásokat is magukban foglalhatnak, amelyek növelik a katasztrófákkal szembeni ellenálló képességet. Átfogó beruházási megközelítést kell előnyben részesíteni, különösen azokon a területeken, ahol jelentős átállási igény mutatkozik. Más ágazatokba történő beruházások is támogathatók, amennyiben azok összhangban vannak az elfogadott méltányos átállásra vonatkozó területi tervekkel. Az olyan beruházások támogatásával, amelyek nem termelnek elegendő bevételt, a hitelezési eszköz azt célozza, hogy a közszektorbeli intézmények számára további forrásokat biztosítson az éghajlatvédelmi átálláshoz való alkalmazkodásból eredő társadalmi, gazdasági és környezeti kihívások kezeléséhez. A hitelezési eszköz keretében támogatható, jelentős pozitív környezeti hatással járó beruházások azonosításának elősegítése érdekében a környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenységekre vonatkozó uniós taxonómia alkalmazható.
- (6) Erre a rendeletre az Európai Parlament és a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 322. cikke alapján elfogadott horizontális költségvetési szabályok vonatkoznak. Ezeket a szabályokat a költségvetési rendelet állapítja meg, amely meghatározza különösen a költségvetés támogatások, közbeszerzés, pénzdíjak, illetve közvetett irányítás útján történő létrehozásának és végrehajtásának eljárását, és előírja a pénzügyi szereplők felelősségének ellenőrzését. Az EUMSZ 322. cikke alapján

¹¹ COM(2020) 22 final.

elfogadott szabályok az Unió költségvetésének a tagállamokban a jogállamisággal kapcsolatos általános hiányosságok esetén való védelmére is vonatkoznak, mivel a jogállamiság elvének tiszteletben tartása alapvető előfeltétele a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás és hatékony uniós finanszírozás.

- (7) A hitelezési eszköznek az Unió által nyújtott vissza nem térítendő támogatásokat és a finanszírozási partner által nyújtott hiteleket ötvözve kell támogatást nyújtania. A támogatási komponensnek a Bizottság által közvetlen irányítás keretében végrehajtott pénzügyi keretösszegét az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹² (a továbbiakban: a költségvetési rendelet) 125. cikkével összhangban költségfüggetlen finanszírozás formájában kell biztosítani. A finanszírozás e formájának elő kell segítenie a projektgazdák arra való ösztönzését, hogy a hitel nagyságához képest hatékonyan vegyenek részt a hitelezési eszköz célkitűzéseinek megvalósításában és járuljanak hozzá ahhoz. A hitelkomponenst az Európai Beruházási Bank (a továbbiakban: EBB) biztosítja. A hitelezési eszköz a hitelkomponenst biztosító más finanszírozási partnerekre is kiterjeszhető, amennyiben a támogatási komponenshez további források állnak rendelkezésre, vagy amennyiben ez a megfelelő végrehajtáshoz szükséges.
- (8) A hitelezési eszköz támogatási komponenséből [250 000 000] EUR várhatóan az uniós költségvetésből kerül finanszírozásra az [új többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslattal] összhangban, és ez az összeg jelenti az éves költségvetési eljárás során az Európai Parlament és a Tanács számára a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról szóló, az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság között 2013. december 2-án létrejött intézményközi megállapodás¹³ 17. pontja értelmében vett elsődleges referenciaösszeget.
- (9) A hitelezési eszköz támogatási komponenséből 275 000 000 EUR-t az e rendelet I. mellékletében felsorolt programok által létrehozott pénzügyi eszközökből származó visszafizetésekkel kell finanszírozni. Az ilyen bevételek a hitelezési eszköztől független, lezárt programokból származnak, és azokat az EUMSZ 322. cikkének (1) bekezdése alapján a költségvetési rendelet 21. cikke (3) bekezdésének f) pontjától eltérve külső címzett bevételnek kell tekinteni.
- (10) A hitelezési eszköz támogatási komponenséből 1 000 000 000 eurót az Európai Stratégiai Beruházási Alapot is létrehozó (EU) 2015/1017 európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹⁴ (a továbbiakban: ESBA-rendelet) létrehozott uniós garancia feltöltésének előre látható többletéből kell finanszírozni. Ezért el kell térni a költségvetési rendelet 213. cikke (4) bekezdésének a) pontjától, amely előírja, hogy a költségvetési garanciára képzett tartalékok többletét vissza kell állítani a költségvetésbe annak érdekében, hogy a többletet a hitelezési eszközhöz lehessen hozzárendelni. Ezt a címzett bevételt az EUMSZ 322. cikkének (1) bekezdése alapján

¹² 2018/1046/EU, Euratom rendelet.

¹³ HL C 373., 2013.12.20., 1. o.

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2013%3A373%3ATOC

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/1017 rendelete (2015. június 25.) az Európai Stratégiai Beruházási Alapról, az Európai Beruházási Tanácsadó Platformról és a Beruházási Projektek Európai Portáljáról, valamint az 1291/2013/EU és az 1316/2013/EU rendelet módosításáról – az Európai Stratégiai Beruházási Alap (HL L 169., 2015.7.1., 1. o.).

a költségvetési rendelet 21. cikke (3) bekezdésének f) pontjától eltérve külső címzett bevételnek kell tekinteni.

- (11) A költségvetési rendelet 12. cikke (4) bekezdésének c) pontjával összhangban a külső címzett bevételeknek megfelelő előirányzatokat automatikusan át kell vinni a következő programra vagy fellépésre. Ez a rendelkezés lehetővé teszi a célhoz kötött bevételek többéves ütemtervének összehangolását a hitelezési eszköz által finanszírozott projektek végrehajtási pályájával.
- (12) A projektek előkészítésének, kidolgozásának és végrehajtásának előmozdítása érdekében a tanácsadási támogatáshoz szükséges forrásokat is biztosítani kell.
- (13) Annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi tagállam részesülhessen a támogatási komponensből, létre kell hozni egy mechanizmust az első szakaszban tiszteletben tartandó, elkülönített nemzeti részesedések megállapítására, a Méltányos Átállást Támogató Alapról szóló rendeletben javasolt elosztási kulcs alapján. Annak érdekében azonban, hogy ez a célkitűzés összeegyeztethető legyen a hitelezési eszköz gazdasági hatása és végrehajtása optimalizálásának szükségességével, az ilyen nemzeti allokációk 2024. december 31. után nem irányozhatók elő. Ezt követően a támogatási komponens céljára rendelkezésre álló fennmaradó forrásokat előzetesen elkülönített nemzeti részesedés nélkül, uniós szinten piaci alapon kell biztosítani, biztosítva a beruházások kiszámíthatóságát, valamint követve a szükségletalapú és regionális konvergencia-megközelítést.
- (14) A munkaprogramban és a pályázati felhívásokban konkrét támogathatósági és odaítélési feltételeket kell meghatározni. E támogathatósági és odaítélési feltételeknek figyelembe kell venniük a projekt relevanciáját a méltányos átállásra vonatkozó területi tervekben leírt fejlesztési szükségletek összefüggésében, a regionális és területi konvergencia előmozdításának átfogó célkitűzését, valamint a támogatási elem jelentőségét a projekt életképessége szempontjából. Az e rendelet által létrehozott uniós támogatás így csak azon tagállamok számára bocsátható rendelkezésre, amelyek legalább egy méltányos átállásra vonatkozó területi tervet elfogadtak. A munkaprogram és a pályázati felhívások figyelembe veszik a tagállamok által benyújtott, méltányos átállásra vonatkozó területi terveket is annak biztosítása érdekében, hogy a mechanizmus különböző pillérei között biztosított legyen a koherencia és következetesség.
- (15) A hitelezési eszköz keretében csak olyan projektek részesülhetnek támogatásban, amelyek nem termelnek elegendő saját bevételt ahhoz, hogy pénzügyileg életképesek lehessenek, és hogy kizárólag piaci feltételek mellett nyújtott hitelekkel finanszírozhatók legyenek. A saját bevételeknek a költségvetési transzferek kivételével meg kell felelniük a projekt által végzett tevékenységek által közvetlenül generált bevételeknek (például értékesítések, díjak vagy úthasználati díjak, illetve a meglévő eszközök korszerűsítése által generált többletmeztakarítások).
- (16) Mivel a támogatási komponensnek tükröznie kell a régiók eltérő fejlesztési igényeit a tagállamokban, az ilyen támogatásokat a körülményeknek megfelelően kell alakítani. Figyelembe véve, hogy az [új CPR] rendelet 102. cikkének (2) bekezdésében meghatározott kevésbé fejlett régiókban működő közszektorbeli intézmények általában alacsonyabb közberuházási kapacitással rendelkeznek, az ilyen szervezeteknek nyújtott hitelekre alkalmazott támogatási rátáknak viszonylag magasabbnak kell lenniük.

- (17) A hitelezési eszköz hatékony végrehajtásának biztosítása érdekében szükséges lehet tanácsadási támogatás nyújtása a projektek előkészítéséhez, kidolgozásához és végrehajtásához. Ezt a támogatást az InvestEU Tanácsadó Platformon keresztül kell nyújtani.
- (18) A végrehajtás felgyorsítása és az erőforrások időben történő felhasználásának biztosítása érdekében e rendeletnek meg kell határoznia a támogatási megállapodásokba foglalandó konkrét biztosítékokat. E célkitűzésre tekintettel a Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy az arányosság elvével összhangban csökkentse vagy megszüntesse az uniós támogatást, amennyiben a projekt végrehajtása terén nem történt előrelépés. A költségvetési rendelet megállapítja az uniós költségvetés végrehajtására vonatkozó szabályokat. Az uniós finanszírozási programok végrehajtása során a koherencia biztosítása érdekében a költségvetési rendeletet alkalmazni kell az e hitelezési eszköz keretében nyújtott támogatási komponensre és a tanácsadási támogatás forrásaira.
- (19) A költségvetési rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel, valamint a 2988/95/Euratom, EK tanácsi rendelettel, a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel összhangban az Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedésekkel kell védeni, ideértve a szabálytalanságok megelőzését, feltárását, korrekcióját és kivizsgálását, ideértve a csalást, az eltűnt, jogtalanul kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált pénzeszközök visszafizettetését és adott esetben közigazgatási szankciók kiszabását. Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 2185/96/Euratom, EK rendelettel és a 883/2013/EU, Euratom rendelettel összhangban igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és szemléket – végezhet annak megállapítása céljából, hogy történt-e csalás, korrupció vagy bármely más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit. Az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban az Európai Ügyészség kinyomozhatja és büntetőeljárás alá vonhatja az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti, az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekményeket. A költségvetési rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, amely uniós finanszírozásban részesül, teljes mértékben együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelmében, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, (az (EU) 2017/1939 rendelet szerinti megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok tekintetében) az Európai Ügyészség és az Európai Számvevőszék számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek is ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak.
- (20) E rendelet egyes nem alapvető rendelkezéseinek kiegészítése és módosítása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el egyes végrehajtási feladatok végrehajtó ügynökségekre történő további átruházására, valamint az e rendelet II. mellékletében foglalt elemeknek a fő teljesítménymutatók tekintetében történő módosítására vonatkozóan. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytathasson, többek között szakértői szinten, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.

- (21) A hitelezési eszköz vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó komponense megfelelő pénzügyi keretének 2024. december 31-ig történő meghatározása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni a rendelkezésre álló, a hitelezési eszköz teljes pénzügyi keretösszegének arányában kifejezett nemzeti előirányzatoknak az egyes tagállamok számára történő meghatározása céljából, a [MÁTA-rendelet] rendelet I. mellékletében meghatározott módszerrel összhangban. A végrehajtási hatásköröket komitológiai eljárás nélkül kell átruházni, mivel a részesedések közvetlenül egy előre meghatározott számítási módszer alkalmazásából származnak.
- (22) E rendelet célját, nevezetesen a klímasemlegességre való átállás által leginkább érintett területeken a közberuházások ösztönzését a megfelelő fejlesztési igények kielégítése révén a tagállamok egyedül nem tudják kielégítően megvalósítani. E tekintetben a fő ok az, hogy az állami szervek uniós támogatás nélkül nehezen tudják támogatni azokat az éghajlatvédelmi átállás által leginkább érintett területek számára előnyt jelentő beruházásokat, amelyek nem generálnak elegendő saját bevételt, továbbá az, hogy a közvetlen irányítás keretében koherens végrehajtási keretre van szükség. Mivel ezek a célkitűzések uniós szinten jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az EUSZ 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk *Tárgy és hatály*

Ez a rendelet a közszektorbeli intézményeket támogató, az uniós költségvetésből származó támogatások és a finanszírozási partnerek által nyújtott hitelek ötvözésével megvalósuló közszektor-hitelezési eszközről (a továbbiakban: hitelezési eszköz) rendelkezik, és meghatározza a hitelezési eszköz célkitűzéseit. Megállapítja az e hitelezési eszköz keretében nyújtott uniós támogatás vissza nem térítendő támogatási komponensére vonatkozó szabályokat, különösen az eszköz 2021–2027 közötti időszakra szóló költségvetését, az uniós támogatás formáit és a támogathatóságra vonatkozó rendelkezéseket.

A hitelezési eszköz támogatást nyújt azoknak az uniós területeknek, amelyek a 2050-ig teljesítendő klímasemleges uniós gazdaságra való átállás folyamatából adódóan súlyos társadalmi, környezeti és gazdasági kihívásokkal szembesülnek.

2. cikk *Fogalommeghatározások*

E rendelet alkalmazásában:

1. „igazgatási megállapodás”: a Bizottság és a finanszírozási partner közötti együttműködési keretet létrehozó jogi eszköz, amely e rendelet rendelkezéseivel összhangban meghatározza a hitelezési eszköz végrehajtásával kapcsolatos feladatokat és felelősségi köröket;
2. „kedvezményezett”: olyan közszektorbeli jogalany, amelyet valamely tagállamban közjogi szervként vagy a magánjog hatálya alá tartozó, közfeladatot ellátó szervként

hoztak létre, és amellyel a hitelezési eszköz keretében támogatási megállapodást írtak alá;

3. „finanszírozási partnerek”: az EBB, más nemzetközi pénzügyi intézmények, nemzeti fejlesztési bankok és pénzügyi intézmények, amelyekkel a Bizottság igazgatási megállapodást ír alá a hitelezési eszköz keretében történő együttműködésről;
4. „projekt”: minden olyan, a Bizottság által támogathatónak, pénzügyileg és technikailag függetlennek minősített tevékenység, amelynek előre meghatározott célja és meghatározott időtartama van, amely alatt azt végre kell hajtani és le kell zárni;
5. „méltányos átállásra vonatkozó területi terv”: a [MÁTA-rendelet] 7. cikkével összhangban létrehozott és a Bizottság által jóváhagyott terv;
6. „hitelprogram”: a kedvezményezettnek finanszírozási partnerek által nyújtott hitel, amelynek célja a hitelezési eszköz keretében több előre azonosítható projekt finanszírozása.

3. cikk *Célkitűzések*

- (1) A hitelezési eszköz általános célkitűzése a klímasemleges gazdaságra való átállás folyamatából eredő súlyos társadalmi-gazdasági kihívások kezelése a tagállamok által a [MÁTA-rendelet] 7. cikkével összhangban készített, méltányos átállásra vonatkozó területi tervekben meghatározott uniós területek javára.
- (2) A hitelezési eszköz egyedi célkitűzése, hogy fokozza az olyan közszektorbeli beruházásokat, amelyek a méltányos átállásra vonatkozó területi tervekben meghatározott régiók fejlesztési igényeit elégítik ki, megkönnyítve az olyan projektek finanszírozását, amelyek nem generálnak elegendő saját bevételt, és amelyeket az uniós költségvetésből származó vissza nem térítendő támogatás nélkül nem finanszíroznának.
- (3) A (2) bekezdésben említett egyedi célkitűzés elérése érdekében e rendelet célja továbbá, hogy szükség esetén tanácsadási támogatást nyújtson a támogatható projektek előkészítéséhez, kidolgozásához és végrehajtásához. A tanácsadási támogatást az [InvestEU rendelet] [20.] cikkével létrehozott InvestEU Tanácsadó Platform szabályainak és végrehajtási módszereinek megfelelően kell nyújtani.

4. cikk *Költségvetés*

- (1) A 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó uniós költségvetésben elkülönített további források sérelme nélkül az e hitelezési eszköz keretében nyújtott támogatás támogatási komponensét a következőkből kell finanszírozni:
 - a) az uniós költségvetésből folyó áron 250 000 000 EUR összegű források, és
 - b) a (2) bekezdésben említett címzett bevételből folyó áron legfeljebb 1 275 000 000 EUR összegig.
- (2) Az (1) bekezdés b) pontjában említett forrásokat legfeljebb 275 000 000 EUR összegig az e rendelet I. mellékletében felsorolt programok keretében létrehozott pénzügyi eszközökből származó visszafizetésekből, valamint legfeljebb

1 000 000 000 EUR összegig az ESBA-rendelet által létrehozott uniós garancia feltöltéséből származó többletből kell biztosítani.

- (3) Az (1) bekezdésben említett forrásokat kiegészíthetik a tagállamok, harmadik országok és nem uniós szervek pénzügyi hozzájárulásai. Ezek a források külső címzett bevételnek minősülnek a költségvetési rendelet 21. cikkének (5) bekezdése értelmében.
- (4) A költségvetési rendelet 21. cikke (3) bekezdésének f) pontjától eltérve az (1) bekezdés b) pontjában említett visszafizetésekéből származó források a költségvetési rendelet 21. cikkének (5) bekezdése értelmében vett külső címzett bevételnek minősülnek. A költségvetési rendelet 213. cikke (4) bekezdésének a) pontjától eltérve az (1) bekezdés b) pontjában említett ESBA feltöltési többletből származó források a költségvetési rendelet 21. cikkének (5) bekezdése értelmében külső címzett bevételnek minősülnek.
- (5) Az (1) bekezdésben említett források legfeljebb 2 %-a használható fel a hitelezési eszköz végrehajtásához kapcsolódó technikai és igazgatási segítségnyújtásra, így például előkészítő, nyomkövetési, kontroll-, ellenőrzési és értékelési tevékenységekre, beleértve a vállalati információs és technológiai rendszereket, valamint a finanszírozási partnerek igazgatási kiadásait és díjait.
- (6) Az (1) bekezdésben említett forrásokból 25 000 000 EUR összegig terjedő forrást a 3. cikk (3) bekezdésében meghatározott tevékenységekre kell fordítani.
- (7) Az egy pénzügyi évnél hosszabb időn átívelő intézkedések költségvetési kötelezettségvállalásai felbonthatók több évre esedékes éves részletekre.

II. FEJEZET UNIÓS TÁMOGATÁS

5. cikk

Az uniós támogatás formái és a végrehajtás módszerei

- (1) A hitelezési eszköz keretében nyújtott uniós támogatást vissza nem térítendő támogatás formájában kell nyújtani a költségvetési rendelet VIII. címével összhangban.
- (2) A hitelezési eszköz keretében nyújtott uniós támogatást a költségvetési rendelettel összhangban közvetlen irányítással kell végrehajtani.
- (3) A hitelezési eszköz optimális kezelése és hatékonysága érdekében a Bizottság a költségvetési rendelet 69. cikkével összhangban végrehajtó ügynökségekre ruházhatja a hitelezési eszköz keretében nyújtott uniós támogatás feladatainak végrehajtására vonatkozó hatásköröket.

6. cikk

A források rendelkezésre állása

- (1) A 4. cikk (1) bekezdésében említett forrásokat – a 4. cikk (5) bekezdésében említett technikai és igazgatási kiadásokra képzett céltartalék levonását követően – projektek finanszírozására kell felhasználni a (2) és (3) bekezdéssel összhangban.
- (2) A legkésőbb 2024. december 31-én meghirdetett pályázati felhívások alapján odaítélt támogatások esetében a valamely tagállamban támogatható projektekre odaítélt uniós

támogatás nem haladhatja meg a Bizottság által a (4) bekezdés szerint elfogadandó határozatban meghatározott nemzeti részarányokat.

- (3) A 2025. január 1-jétől kezdődően meghirdetett pályázati felhívások keretében odaítélt támogatások esetében a támogatható projekteknek odaítélt uniós támogatást előzetesen elkülönített nemzeti részesedés nélkül, uniós szinten kompetitív alapon kell nyújtani a fennmaradó források kimerüléséig. Az ilyen támogatások odaítélésekor figyelembe kell venni, hogy biztosítani kell a beruházások kiszámíthatóságát és a regionális konvergencia előmozdítását.
- (4) A Bizottság végrehajtási jogi aktus útján határozatot fogad el, amelyben megállapítja a [MÁTA-rendelet] I. mellékletében meghatározott módszer alkalmazása alapján az egyes tagállamokra eső részesedést, a rendelkezésre álló összes forrás százalékos arányában.

7. cikk

Igazgatási megállapodások a finanszírozási partnerekkel

A hitelezési eszköz adott finanszírozási partnerrel történő végrehajtását megelőzően a Bizottság és a finanszírozási partner igazgatási megállapodást írnak alá. A megállapodásban meg kell határozni a megállapodásban részes egyes felek jogait és kötelezettségeit, beleértve a könyvvizsgálatra és a kommunikációra vonatkozó rendelkezéseket is.

III. FEJEZET TÁMOGATHATÓSÁG

8. cikk

Támogatható projektek

Kizárólag a 3. cikkben említett célkitűzésekhez hozzájáruló és az alábbiakban meghatározott valamennyi feltételnek megfelelő projektek jogosultak a hitelezési eszköz keretében nyújtott uniós támogatásra:

- a) a projektek mérhető hatást érnek el a klímasemleges gazdaságra való átállás folyamatából adódó súlyos társadalmi, gazdasági vagy környezeti kihívások kezelése terén, és a méltányos átállásra vonatkozó területi tervben meghatározott területek javát szolgálják, még akkor is, ha nem ezeken a területeken találhatók;
- b) a projektek semmilyen más uniós program keretében nem részesülnek támogatásban;
- c) a projektek a hitelezési eszköz keretében hitelt kapnak a finanszírozási partnertől; valamint
- d) a projektek nem termelnek elegendő saját bevételt ahhoz, hogy uniós támogatás nélkül finanszírozhatók legyenek.

9. cikk

Támogatható személyek és szervezetek

A költségvetési rendelet 197. cikkében meghatározott kritériumoktól függetlenül e rendelet értelmében potenciális kedvezményezettként csak a valamely tagállamban közjogi szervként vagy a magánjog hatálya alá tartozó, közfeladatot ellátó szervként létrehozott közszektorbeli jogalanyok pályázhatnak.

IV. FEJEZET

VISSZA NEM TÉRÍTENDŐ TÁMOGATÁSOK

10. cikk

Vissza nem térítendő támogatások

- (1) A vissza nem térítendő támogatások a költségvetési rendelet 125. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban költségekhez nem kapcsolódó finanszírozás formájában valósulnak meg.
- (2) A támogatás összege nem haladhatja meg a finanszírozási partner által a hitelezési eszköz keretében nyújtott hitel összegének 15 %-át. Az olyan NUTS 2 szintű régiókban található projektek esetében, ahol az egy főre jutó GDP nem haladja meg az EU-27 átlagos GDP-jének 75 %-át az [új CPR] rendelet [102. cikkének (2) bekezdésében] említettek szerint, a támogatás összege nem haladhatja meg a finanszírozási partner által nyújtott hitel összegének 20 %-át.
- (3) Az odaítélt támogatás kifizetése a támogatási megállapodásban meghatározottak szerint a végrehajtás előrehaladásától függően több részletre is felosztható.

11. cikk

A vissza nem térítendő támogatások csökkentése vagy megszüntetése

- (1) A költségvetési rendelet 131. cikkének (4) bekezdésében meghatározott indokokon túl, a finanszírozási partnerrel folytatott konzultációt követően a vissza nem térítendő támogatás összege csökkenthető, vagy a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás megszüntethető, ha a támogatási megállapodás aláírásának időpontjától számított két éven belül nem írták alá a gazdaságilag legjelentősebb árubeszerzésre, építési beruházásra vagy szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződést, amennyiben a támogatási megállapodás értelmében ilyen szerződés megkötését tervezik.
- (2) Amennyiben az uniós támogatást hitelprogramokkal kombinálják, és nem irányoznak elő árubeszerzésre, építési beruházásra vagy szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződéseket, az (1) bekezdés nem alkalmazandó.

Ilyen esetekben a finanszírozási partnerrel folytatott konzultációt követően a vissza nem térítendő támogatás összege a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodásban meghatározott feltételekkel összhangban csökkenthető, vagy a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás megszüntethető, és a kapcsolódó kifizetett összegek visszakövetelhetők.

V. FEJEZET

TANÁCSADÁSI TÁMOGATÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

12. cikk

Tanácsadási támogatási szolgáltatások

- (1) Az e rendelet szerinti tanácsadási támogatást közvetett irányítással kell végrehajtani, az [InvestEU rendelet] [20.] cikkével létrehozott InvestEU Tanácsadó Platform szabályainak és végrehajtási módszereinek megfelelően.

- (2) A projektek előkészítésének, kidolgozásának és végrehajtásának támogatásához szükséges tevékenységek tanácsadási támogatásra jogosultak.

VI. FEJEZET

PROGRAMOZÁS, NYOMON KÖVETÉS, ÉRTÉKELÉS ÉS KONTROLL

13. cikk

Munkaprogramok

A hitelezési eszközt a költségvetési rendelet 110. cikkével összhangban létrehozott munkaprogramok révén kell végrehajtani. A munkaprogramok e rendelet 4. cikkének (1) bekezdésével és 6. cikkének (2) bekezdésével összhangban meghatározzák az egyes tagállamok számára a források nemzeti részarányát, beleértve a kiegészítő forrásokat is.

14. cikk

Nyomon követés és jelentéstétel

- (1) A hitelezési eszköz végrehajtásának és a 3. cikkben meghatározott célkitűzések elérése felé tett előrehaladásának nyomon követésére szolgáló fő teljesítménymutatókat a II. melléklet tartalmazza.
- (2) A teljesítményjelentési rendszer biztosítja az (1) bekezdésben említett mutatókra vonatkozó adatok hatékony, eredményes és időben történő összegyűjtését. A kedvezményezettek a finanszírozási partnerekkel együttműködve a Bizottság rendelkezésére bocsátják az e mutatókra vonatkozó adatokat.
- (3) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 17. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a II. mellékletnek az (1) bekezdésben említett mutatók módosítása révén történő módosítására vonatkozóan.

15. cikk

Értékelés

- (1) A hitelezési eszköz végrehajtására és a 3. cikkben meghatározott célkitűzések elérésére való képességére vonatkozó értékeléseket kellő időben el kell végezni ahhoz, hogy azok a döntéshozatali folyamatban felhasználhatók legyenek.
- (2) A hitelezési eszköz időközi értékelését 2025. június 30-ig kell elvégezni, amikor várhatóan elegendő információ áll majd rendelkezésre a hitelezési eszköz végrehajtásáról. Az értékelésnek különösen azt kell bemutatnia, hogy a hitelezési eszköz keretében nyújtott uniós támogatás hogyan járult hozzá a méltányos átállásra vonatkozó területi terveket végrehajtó területek szükségleteinek kielégítéséhez.
- (3) A végrehajtási időszak végén, de legkésőbb 2031. december 31-ig végleges értékelő jelentést kell készíteni a hitelezési eszköz eredményeiről és hosszú távú hatásairól.

16. cikk

Ellenőrzések

- (1) A költségvetési rendelet 127. cikke szerinti általános megbízhatóság alapját a hitelezési eszköz keretében nyújtott uniós támogatás felhasználására vonatkozóan személyek vagy szervezetek – köztük az uniós intézmények vagy szervek által

felhatalmazottaktól eltérő személyek vagy szervezetek – által végzett ellenőrzések képezik.

- (2) A finanszírozási partnerek a Bizottság és a kijelölt ellenőrök rendelkezésére bocsátanak minden olyan rendelkezésre álló dokumentumot, amely mindkét hatóság számára szükséges kötelezettségeik teljesítéséhez.

17. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás gyakorlásának feltételeit ez a cikk határozza meg.
- (2) A Bizottságnak az 14. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása a 2028. december 31-ig terjedő időszakra szól.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja az 14. cikkben említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.
- (4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.
- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

VII. FEJEZET

ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

18. cikk

Tájékoztatás, kommunikáció és nyilvánosság

- (1) A kedvezményezettek és a finanszírozási partnerek biztosítják a hitelezési eszköz keretében nyújtott uniós támogatás láthatóságát, különösen a projektek és eredményeik népszerűsítésekor, azáltal, hogy célzott információkat juttatnak el többféle közönségnek, köztük a médiának és a nyilvánosságnak.
- (2) A Bizottság tájékoztatási és kommunikációs tevékenységeket végez a hitelezési eszközzel, a finanszírozott projektekkal és azok eredményeivel kapcsolatban. A hitelezési eszközhöz allokált pénzügyi forrásokat az Unió azon politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikáció költségeinek fedezésére is kell fordítani, amelyek kapcsolódnak a 3. cikkben említett célkitűzésekhez.

19. cikk

Átmeneti rendelkezések

Szükség esetén előirányzatok vehetők fel a 2027 utáni költségvetésbe az uniós vissza nem térítendő támogatás részleteinek a 6. cikk (2) bekezdésével összhangban történő kifizetése

fedezésének céljából, a 2027. december 31-ig be nem fejezett intézkedésekkel kapcsolatos igazgatási feladatok ellátása érdekében.

20. cikk
Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő [...] [huszadik] napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe

javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a méltányos átállást támogató mechanizmus keretében nyújtott közszeaktor-hitelezési eszköztől

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek) (*Programkaszter*)

Környezetvédelem és éghajlat-politika, az MFF-javaslatok jóváhagyásától függően

1.3. A javaslat/kezdemenyezés a következőre irányul:

X új intézkedés

kísérleti projektet/előkészítő intézkedést követő új intézkedés¹⁵

jelenlegi intézkedés meghosszabbítása

egy vagy több intézkedés összevonása vagy átalakítása egy másik/új intézkedéssé

1.4. A javaslat/kezdemenyezés indoklása

1.4.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

2020 második fele – A rendelet elfogadása

2020-tól kezdődően – Méltányos átállásra vonatkozó területi tervek előkészítése a tagállamokban

2021 első fele – Az Európai Beruházási Bankkal kötött igazgatási megállapodás aláírása

2021 első fele – A többéves munkaprogram végrehajtási jogi aktusként történő elfogadása

2021 második fele – Az első projektfelhívások meghirdetése

1.4.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

A közszeaktor-hitelezési eszközre (a továbbiakban: hitelezési eszköz) irányuló uniós fellépést az EUMSZ 174. cikkében meghatározott célkitűzések indokolják, amely cikk kimondja, hogy különös figyelmet kell fordítani az ipari átalakulás által érintett térségekre, valamint a súlyos és állandó hátrányban lévő régiókra.

A klímasemleges gazdaságra való átállás minden tagállam számára kihívást jelent. Ez különösen nagy terhet jelent majd azon tagállamok számára, amelyek nagymértékben támaszkodnak a fosszilis tüzelőanyagokra vagy a nagy szén-dioxid-kibocsátású iparágakra, amelyeket az átállás fokozatosan megszüntet vagy súlyosan

¹⁵ A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

érint, és amelyek nem rendelkeznek a klímasemlegesség eléréséhez szükséges pénzügyi eszközökkel. A hitelezési eszköz a leginkább érintett területeken segít az átállás jelentette kihívás leküzdésében azáltal, hogy kedvezményes finanszírozási feltételek révén támogatja a közzsférába irányuló beruházásokat.

1.4.3. *Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága*

N.A.

1.4.4. *Egyéb megfelelő eszközökkel való összeegyeztethetőség és lehetséges szinergiák*

A hitelezési eszköz végrehajtása a méltányos átállást támogató mechanizmus egyéb pilléreivel, például a Méltányos Átállást Támogató Alappal (első pillér) és az InvestEU keretében létrehozandó méltányos átállási programmal (második pillér) szinergiában és egymást kiegészítő jelleggel történik.

A Méltányos Átállást Támogató Alap támogatási köre azokra a beruházásokra korlátozódik, amelyek enyhítik az éghajlatvédelmi átállás társadalmi és gazdasági költségeit az azonosított területeken. E területek gazdasági diverzifikációjára, az átképzésre, a munkakeresési támogatásra és az érintett munkavállalók elsősorban vissza nem térítendő támogatások révén történő munkaerőpiaci integrációjára összpontosít. A méltányos átállást támogató mechanizmus második és harmadik pillére ágazati és földrajzi szempontból egyaránt képes lesz a beruházások szélesebb körének támogatására a Méltányos Átállást Támogató Alap fellépéseinek és célkitűzéseinek megerősítése érdekében. Ezért lehetőség lesz a fejlesztési igények szélesebb körű lefedésére.

A hitelezési eszköz keretében nyújtott támogatás kiegészíti az InvestEU keretében a célzott méltányos átállási program által kínált pénzügyi termékeket is. Míg ez a rendszer gazdaságilag életképes beruházásokat támogatna, a hitelezési eszköz inkább azokra a beruházásokra összpontosít, amelyek nem rendelkeznek elegendő bevétellel ahhoz, hogy a támogatási komponens nélkül finanszírozzák őket.

1.5. A javaslat/kezdeményezés időtartama és pénzügyi hatása

határozott időtartam

- időtartam: ÉÉÉÉ [HH/NN]-tól/-től ÉÉÉÉ [HH/NN]-ig
- Pénzügyi hatás: 2021-től 2027-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében, 2021-től 2027-ig a kifizetési előirányzatok esetében.

határozatlan időtartam

- beindítási időszak: ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig
- azt követően: rendes ütem

1.6. Tervezett irányítási módszer(ek)¹⁶

Bizottság általi közvetlen irányítás

- a Bizottság szervezeti egységein keresztül
- egy végrehajtó ügynökség által (lásd lent).

Megosztott irányítás a tagállamokkal

Közvetett irányítás a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

- harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek
- nemzetközi szervezetek és ügynökségek (nevezze meg)
- az EBB és az Európai Beruházási Alap
- a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek
- közjogi szervek
- magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtanak
- valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtó szervek
- az EUSZ V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek.
- *Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.*

Megjegyzések

A soron következő költség-haszon elemzés eredményétől függően a költségvetés nagy részét végrehajtó ügynökségre történő átruházással lehetne végrehajtani, amely esetben csak a pályázati felhívások értékelését kezelnék közvetlenül a Bizottság szervezeti egységei.

¹⁶ Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a BudgWeb oldalon:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek

A hitelezési eszközt 2025. június 30-ig félidős értékelésnek vetik alá annak érdekében, hogy felmérjék hatékonyságát, eredményességét, relevanciáját és koherenciáját, valamint hogy bemutassák, hogyan járult hozzá az uniós támogatás a méltányos átállás által érintett területek fejlesztési szükségleteinek kielégítéséhez.

A teljesítményjelentési rendszer biztosítja, hogy a végrehajtás nyomon követéséhez szükséges adatokat és az eredményeket hatékonyan, eredményesen és időben összegyűjtsék. E célból arányos jelentéstételi követelményeket fognak előírni a hitelezési eszköz támogatási komponensének kedvezményezettjei számára.

E jelentéstétel célja továbbá a támogatási komponens részleírásainak a végrehajtás előrehaladásának függvényében, a támogatási megállapodásokban részletezett módozatokkal összhangban.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. *Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása*

A hitelezési eszközt közvetlen irányítással hajtják végre. A költség-haszon elemzés eredményétől és a meghozandó kapcsolódó döntésektől függően a projektet egy végrehajtó ügynökségre lehet átruházni a stabil projektportfólió biztosítása érdekében.

A hitelezési eszközt támogatások kombinációjával hajtják végre, amelyeket olyan kedvezményezetteknek ítélnak oda, akik a hitelkomponens hitelfelvevői is lesznek, akár egyedi hitelek, akár kerethitelek formájában.

Az ennek megfelelően létrehozandó ellenőrzési stratégia a költségvetési rendelettel összhangban a támogatás végrehajtásának három fő szakaszára összpontosít, amelyek a következők:

- a pályázati felhívások szervezése és a hitelezési eszköz szakpolitikai célkitűzéseinek megfelelő pályázatok kiválasztása;
- operatív, monitoring és előzetes ellenőrzések, amelyek kiterjednek a projektvégrehajtásra, a közbeszerzésre, az előfinanszírozásra, az időközi és záró kifizetésekre stb.
- projektek és kifizetések utólagos ellenőrzése.

2.2.2. *A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk*

Az azonosított kockázatok a következők:

- a kérelmek késedelmes benyújtása, különösen a kerethitelek tekintetében;
- késedelmek a projektek végrehajtásában;
- az uniós forrásokkal kapcsolatos esetleges hibák vagy visszaélések.

Ezeket a kockázatokat egy intézkedéscsomag révén kell kezelni:

- az érdekelt felek korai szakaszban történő bevonása és a méltányos átállásra vonatkozó területi tervek kidolgozása;
- tanácsadás a projektek előkészítéséhez, keresletorientált alapon;
- a projektre vonatkozó pályázati felhívások megszervezésének optimalizálása;
- megfelelő költségvetési rugalmasság, különösen a vissza nem térítendő támogatás részletekben történő folyósítása tekintetében;
- a támogatási megállapodások felmondásának lehetősége és a támogatási összegek csökkentése a projektek nem kielégítő végrehajtási teljesítménye és üteme esetén.

Ezeket az ellenőrzéseket az éves alulról építkező kockázatértékelések, a kontrollkeretek szisztematikus értékelése, a szabálytalanságok megfelelő jelentési rendszere (kivételek és meg nem felelési esetek nyilvántartása), valamint a belső ellenőrzési szolgálat, az Európai Számvevőszék vagy a mentesítésért felelős hatóság által megfogalmazott ajánlások alapján vállalt korrekciós intézkedések fogják alátámasztani.

2.2.3. A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)

Az ellenőrzésekkel járó költségek és előnyök

Feltételezve, hogy a hitelezési eszközt a Bizottság kezelné, az ellenőrzés költsége a kifizetési előirányzatok 0,5 %-a alatt maradhatna.

Az ellenőrzések előnyei a következők:

- a gyengébb vagy nem megfelelő pályázatok kiválasztásának elkerülése;
- az uniós alapok tervezésének és felhasználásának optimalizálása az uniós hozzáadott érték megőrzése érdekében;
- a támogatási megállapodások minőségének biztosítása, a kedvezményezett jogalanyok azonosításában előforduló hibák elkerülése;
- a műveletek jogszerűségét és szabályszerűségét érintő hibák feltárása az ellenőrzési szakaszban.

Becsült hibaszint:

- mivel a hitelezési eszköz új eszköz, a hibaarányt nem lehet megfelelően megbecsülni;
- a közvetlen irányítás keretében végrehajtott hasonló programok esetében azonban a becsült fennmaradó hibaarány 1–2 % között lehet.

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

A Bizottság e rendelet szerinti támogatásokért felelős főigazgatósága elkötelezett az Unió pénzügyi érdekeinek védelme mellett, összhangban a Bizottság 2019. április 29-i, „A Bizottság csalás elleni stratégiája: fokozott fellépés az uniós költségvetés védelme érdekében” című COM(2019) 196 final közleményével. A csalás elleni intézkedések különösen a csalás, a korrupció és minden egyéb jogellenes tevékenység elleni megelőző intézkedések alkalmazására, hatékony ellenőrzésekre, a jogosulatlanul kifizetett összegek visszafizettetésére, valamint szabálytalanságok

észlelése esetén a hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókra terjednek ki, a 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelettel, a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel és a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban.

A Bizottság szolgálatai biztosítják, hogy csaláskockázat-kezelési megközelítésüket alkalmazzák a magas kockázatú területek azonosítására, figyelembe véve az ágazatspecifikus költség-haszon elemzést, valamint az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) csalásmegelőzési és kockázatelemzési munkáját.

A végrehajtó főigazgatóság által kötött, vissza nem térítendő támogatásra és közbeszerzésre vonatkozó szerződések szabvány mintákon alapulnak, amelyek meghatározzák az általánosan alkalmazandó csalás elleni intézkedéseket, beleértve a fent említett ellenőrzési, helyszíni ellenőrzési és vizsgálati hatáskört. A Bizottság, annak képviselői, valamint a Számvevőszék jogosult dokumentáció alapján vagy helyszíni vizsgálatok keretében ellenőrizni minden uniós támogatásban részesülő kedvezményezettet, vállalkozót és alvállalkozót.

Az OLAF a 883/2013/EU, Euratom rendeletben megállapított eljárásoknak megfelelően helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat végezhet az ilyen finanszírozással közvetlenül vagy közvetve érintett gazdasági szereplőknél annak megállapítása céljából, hogy történt-e az uniós finanszírozásra vonatkozó támogatási megállapodással, határozattal vagy szerződéssel összefüggésben az Európai Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás, korrupciós vagy bármely más jogellenes tevékenység. Az Európai Ügyészség kinyomozhatja és büntetőeljárás alá vonhatja az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti, az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalást és más bűncselekményeket.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete/fejezetei és a költségvetés érintett kiadási sora/sorai

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
			diff./nem diff. ¹⁷	EFTA-országoktól ¹⁸	tagjelölt országoktól ¹⁹	harmadik országo któl
3. Természeti erőforrások és környezet	XX.YY.01 [Méltányos átállást támogató mechanizmus – közszektor-hitelezési eszköz]	Diff.	NEM	NEM	NEM	NEM
	XX.YY.01 [Méltányos átállást támogató mechanizmus – igazgatási támogatás a közszektor-hitelezési eszközhöz]	Nem diff.	NEM	NEM	NEM	NEM

¹⁷ Diff. = Differenciált előirányzatok / Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.

¹⁸ EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

¹⁹ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás

3.2.1. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

millió EUR (három tizedesjegyre)

A többéves pénzügyi keret fejezete	3	„Természeti erőforrások és környezet”
---	---	---------------------------------------

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
Operatív előirányzatok (a 3.1. pontban felsorolt költségvetési tételek szerint bontva)	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1)	0	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000
	Kifizetési előirányzatok	(2)	0	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000
A programkeretre szóló előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	=1+3	0	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000
	Kifizetési előirányzatok	=2+3	0	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	-	250,000

A méltányos átállást támogató mechanizmus segítségével a közszektor-hitelezési eszköz pénzügyi keretösszegéből 250 000 000 eurót a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret 3. fejezetének felső korlátja alatt finanszíroznak.

Az eszköz pénzügyi keretösszegének nagyobb részét, azaz a fennmaradó 1 275 000 000 EUR-t az Európai Stratégiai Beruházási Alap feltöltéséből származó becsült többletből és a pénzügyi eszközökből történő visszafizetésekből származó külső címzett bevételből finanszírozzák. Ebből legfeljebb 25 000 000 EUR fordítható a 3. cikk (3) bekezdésében említett tevékenységek támogatására (tanácsadási támogatás), 29 700 000 EUR pedig igazgatási kiadásokra, beleértve a külső személyzet költségeit is.

A kiadások (kötelezettségvállalások és kifizetések) indikatív bontása, beleértve a külső címzett bevételekből származó finanszírozást is, a következő:

millió EUR (három tizedesjegyre)

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen
------	------	------	------	------	------	------	----------

	9,100	9,100	600,000	502,000	201,600	101,600	101,600	1 525,000
Ebből az igazgatási kiadások előirányzatai	4,100	4 100	4 100	4 100	4 100	4 600	4 600	29 700

A többéves pénzügyi keret fejezete	7.	„Igazgatási kiadások”
---	----	-----------------------

Ezt a részt az igazgatási jellegű költségvetési adatok táblázatában kell kitölteni, melyet először a pénzügyi kimutatás mellékletébe kell bevezetni; a mellékletet a szolgálatközi konzultációhoz fel kell tölteni a DECIDE rendszerbe.

millió EUR (három tizedesjegyre)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
Humánerőforrás										
Egyéb igazgatási kiadások										
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)									

millió EUR (három tizedesjegyre)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
A többéves pénzügyi keret FEJEZETEIHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok			50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000
	Kifizetési előirányzatok			50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000

3.2.2. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

- A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását.
- A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyig)

Évek	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
------	------	------	------	------	------	------	------	----------

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE								
Humán erőforrás								
Egyéb igazgatási kiadások								
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉNEK részösszege								

A többéves pénzügyi keret²⁰ 7. FEJEZETÉBE nem tartozó előirányzatok								
Humán erőforrás	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	11 200
Egyéb igazgatási jellegű kiadások	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	3 000	3 000	18 500
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE nem tartozó előirányzatok részösszege	4 100	4 100	4 100	4 100	4 100	4 600	4 600	29 700

ÖSSZESEN	4 100	4 100	4 100	4 100	4 100	4 600	4 600	29 700
-----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

A humán erőforrással és más igazgatási jellegű kiadásokkal kapcsolatos előirányzat-igényeket az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt előirányzatokkal és/vagy az adott főigazgatóságon belüli átcsoportosítással kell teljesíteni. A források adott esetben a költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

²⁰ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

3.2.2.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek

- A javaslat/kezdeményezés nem igényel humán erőforrást.
- A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)							
Központ és bizottsági képviselők							
Küldöttségek							
Kutatás							
• Külső személyzet teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kifejezve – AC, AL, END, INT és JED²¹							
7. fejezet							
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatokból finanszírozva	- a központban						
	- a küldöttségeknél						
A programkeretből finanszírozva ²²	- a központban						
	- a küldöttségeknél						
Kutatás							
Egyéb (címzett bevételek)	20	20	20	20	20	20	20
ÖSSZESEN							

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal. A további személyzet kizárólag külső személyzet, amelyet címzett bevételekből finanszíroznak.

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak (meglévő alkalmazottak)	<ul style="list-style-type: none"> • Politikafejlesztés és stratégiaépítés • Koordináció és kapcsolattartás valamennyi érintettel (tagállamok, harmadik országok, más főigazgatóságok, és más uniós intézmények, regionális és tematikus fórumok stb.). • Az éves munkaprogram kidolgozása, kiválasztási folyamat • Az éves pályázati felhívások megtervezése, értékelés
Külső személyzet	<ul style="list-style-type: none"> • Kiválasztási eljárás támogatása • Az éves pályázati felhívások kezelésének és az uniós támogatásra jogosult projektek kiválasztásának támogatása • A pénzügyi és a projektirányítás támogatása • Az értékelések megszervezésének támogatása

²¹ AC = szerződéses alkalmazott; AL = helyi alkalmazott; END = kirendelt nemzeti szakértő; INT = kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JPD = küldöttségi pályakezdő szakértő.

²² Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső személyzetre vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

3.2.3. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

A javaslat/kezdeményezés

- nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.
- előirányoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyre)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervet								
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN								

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

- A javaslatnak/kezdeményezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.
- A javaslatnak/kezdeményezésnek van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatása a következő:
 - a javaslat a saját forrásokra gyakorol hatást
 - a javaslat az egyéb bevételekre gyakorol hatást

kérjük adja meg, hogy a bevétel kiadási sorhoz van-e rendelve

millió EUR (három tizedesjegyre)

Bevételi költségvetési sor:	A javaslat/kezdeményezés hatása ²³						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027

A címzett bevételek esetében tüntesse fel az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési sor(oka)t.

XX.YY.01 [Méltányos átállást támogató mechanizmus – közszektor-hitelezési eszköz]

Egyéb megjegyzések (pl. a bevételre gyakorolt hatás számítására használt módszer/képlet vagy egyéb más információ).

[...]

²³

A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összeget kell megadni, amely a 20 %-kal (beszedési költségek) csökkentett bruttó összegnek felel meg.